

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (12-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճար, Ս. Հռիփսիմէ,

Ս. Գայիանէ Էջ 2

Յունիս ամսուան բացատրական

տօնացոյց Էջ 3-5

Մեծն Ներսէս Հայրապետ

Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի
Նշխարներու Գիտը

Ս. Հռիփսիմեանց Կոյսեր

«Մաշտոցի Արձագանգ»ի ներկայ
եւ նախկին թիւերու նոր հասցէն
համացանցի վրայ: Էջ 6

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ
Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի 2011-12
տարեշրջանի խմբակը: Էջ 6

Ամսուան Համարը

«Ժողովուրդէն ոմանք մանուկներ բերին
Յիսուսի, որպէսզի Ձեռքը դնէ անոնց
վրայ, բայց աշակերտները սաստեցին
բերողները: Երբ Յիսուս տեսաւ,
բարկացաւ եւ սաստեց աշակերտները
ըսելով.

- Չգեցէք որ մանուկները ինձի գան,
արգելք մի՛ ըլլաք անոնց, որովհետեւ
այդպիսիներուն է Աստուծոյ
արքայութիւնը: Լաւ գիտցէք, ով որ
Աստուծոյ արքայութիւնը չ'ընդունիր
փոքրիկ մանուկի մը պէս, հոն պիտի
չմտնէ:

Մարկոս 10.13-15

Յունիս 2012 (ԺԹ տարի թիւ 10)

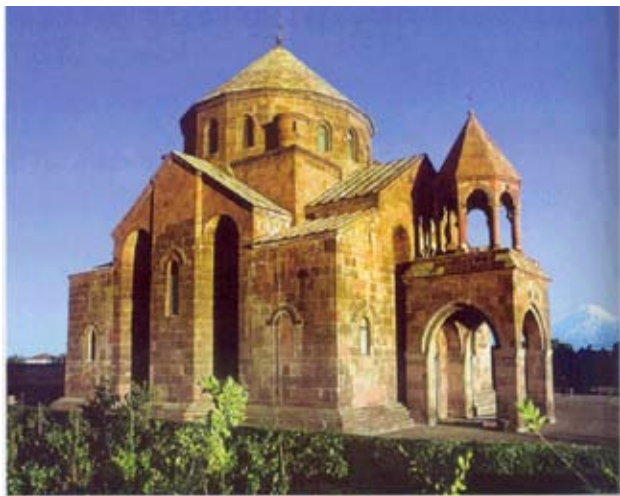


Է...Էջմիածին

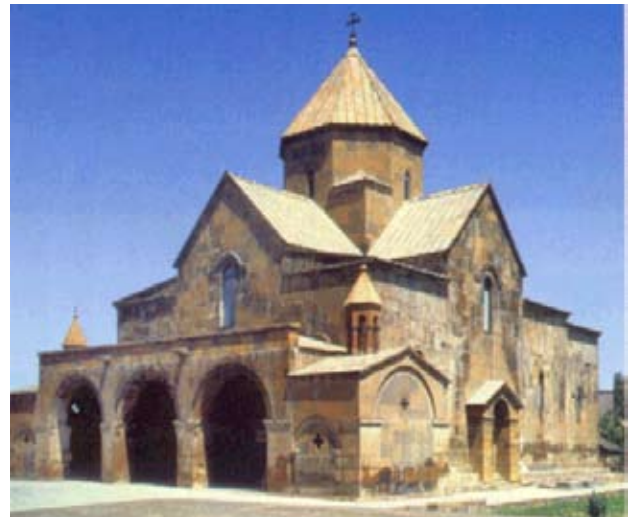
Խաչքարի հեղինակ՝ Ժողովրդական Վարպետ,
Ռուբեն Նալբանդյան



Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճար



Էջմիածնի Ս. Հռիփսիմե Վանքը



Էջմիածնի Ս. Գայիանե Վանքը

Յունիս ամսուան բացատրական տօնացոյց

Բշ. 4	Ս. Հռիփսիմեանց Կոյսեր
Գշ. 5	Ս. Գայիանեան Կոյսեր
Շբթ. 9	Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ (Ելն ի Վիրապէն)
Կիր. 10	Տօն Սրբոյ Էջմիածնի
Գշ. 12	Ս. Նունէ եւ Մանէ Կոյսեր
Շբթ. 16	Մեծն Ներսէս Հայրապետ
Կիր. 17	Հայրերու Օր
Գշ. 19	Ս. Կոստանդիանոս Թագաւոր եւ Հեղինէ Թագուհի
Շբթ. 23	Ս. Գրիգոր լուսաւորիչ (Գիւտ Նշխարաց)
Եշ. 28	Ս. Թարգմանիչներ Սահակ եւ Մեսրոպ
Ուր. 29	Ս. Տրդատ Թագաւոր եւ Աշխէն Թագուհի



Սրբուհի Գայիանէ



Սրբուհի Հռիփսիմէ

Տրդատ Գ. թագաւոր

Մեծն Ներսէս Հայրապետ



Ս. Մեծն Ներսէս պատարագ մատուցելու պահուն:
 Երեւան Ձեռ. 2639 էջ 250ա Ժողովածու 1672թ.
 Ամբողջու վանք: Ծաղկող՝ Սահակ Վանեցի

Իր գահակալութեան ընթացքին Ս. Ներսէս պայքարեցաւ պարսկական ազդեցութեան դէմ, արգիլելով պարսկերէնի ուսուցումը: Բացաւ նոր դպրանոցներ, որոնցմով նպաստեց թուլացած քրիստոնէական աստիճաններու վերահաստատման: Ան ամէն կերպով հոգ տարաւ, որպէսզի եկեղեցւոյ պաշտօնեաները զինուին զիտութեամբ եւ աստուածային իմաստութեամբ:

Ս. Ներսէսի օրով մեծ ծաղկում ապրեցաւ վանականութիւնը: Կառուցուեցան բազմաթիւ վանքեր ու եկեղեցիներ, որոնցմով լեցուեցաւ ողջ Հայոց աշխարհը:

Սուրբ Հայրապետը մեծ էր իր աղքատասիրութեամբ. ան երբեք ճաշի կամ ընթրիքի չէր նստեր առանց սեղանակից ունենալու աղքատներն ու կոյրերը, անդամալոյծներն ու ցաւագարները: Ան կը սիրէր անձամբ սպասաւորել ու դարմանել զանոնք:

371 թուին, երբ պարսից Շապուհ Բ. արքան մեծաքանակ զօրքով ներխուժեց Հայաստան, Ս. Ներսէսը ճակատամարտէն առաջ քաջալերեց Հայ մարտիկներուն, որ աներկիւղ եւ հաւատքով զինուած մարտնչեն թշնամիին դէմ: Ինքը, բարձրանալով Նպատ լեռան գագաթը, մարտի ընթացքին բազկատարած կ'աղօթէր, մինչեւ որ հայոց զօրքը լիակատար յաղթանակ տարաւ:

Սուրբ մեծն Ներսէս Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի թոռան թոռն է որ ուսանած է Կեսարիոյ մէջ: Հայրենիք վերադառնալէ ետք, Արշակ Բ. թագաւորը զինք կը նշանակէ արքունի սենեկապետ, այնուհետեւ անոր շնորհելով հոգեւոր բոլոր աստիճանները, 353 թուին զինք կ'ուղարկէ Կեսարիա՝ օծուելու հայոց կաթողիկոս: Ըստ ասանդութեան՝ այնտեղ անոր հետ կը ձեռնադրուի նաեւ Սուրբ Բարսեղ Կեսարացին:

Մեծն Ներսէս կաթողիկոս իր պաշտօնին գլուխն անցնելով մեծ բարեկարգութիւններու ձեռնարկեց: Անհամար վանքերու, դպրոցներու, որբանոցներու հիմնադրութիւնը իր աշխատանքին մէկ բաժինն էր: Ան կազմակերպեց հայ եկեղեցական դասը, ամէն կողմ քահանաներ, եպիսկոպոսներ եւ քարոզիչներ դրկելով: Կանոնաւորեց եկեղեցիներու արարողութիւնները եւ օրեր ու ժամեր նշանակեց անոնց գործադրութեան համար:

ՄԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՍԱՍՈՐՅԻ ՆՉԽԱՐՆԵՐՈՒ ԳԻՍՏՐ

ՄԲ. Գրիգոր Լոսասորչի նշխարներու գիւտը հայոց մեծագոյն սուրբի յիշատակին նուիրուած երեք տօներէն մէկն է:

Ըստ ասանդութեան, հայոց մեծ դարձէն յետոյ Ս. Գրիգոր Լոսասորչին իր կեանքի վերջին տարիները աւարտեց ճգնակեցութեամբ՝ Սեպուհ լեռան Մանէի քարայրին մէջ, ուրտեղ ալ վախճանեցաւ 326 թ.: Անոր մարմինը գտնուեցաւ հովիւներու կողմէ, որոնք, չճանչնալով՝ մահացեալ կաթողիկոսին, անոր մարմինը կը ծածկէն քարակոյտի տակ: Հետագային ՄԲ. Գրիգոր Լոսասորչիչը տեսիլքով կը յայտնէ իր նշխարներու տեղը իր աշակերտներէն Գառնիկ Բասենցիին, որմէ ետք Հայրապետի նշխարները կը տեղափոխուին և կ'ամփոփուին Դարանաղի գաւառի Թորոսան գիւղին մէջ:

ՄԲ Գրիգոր Լոսասորչի նշխարները բոլոր քրիստոնէական եկեղեցիներու մեծագոյն սրբութիւններէն են: Հայոց Հայրապետի նշխարները գտնուելէն յետոյ անոնցմէ մէկ մասը իբրև սրբազան մասունք տարուեր է Վաղարշապատ, Բիւզանդիա, Իտալիա: Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի եւ Անթիլիասի մէջ պահուող Լոսասորչի Սբ Աջը Հայ Եկեղեցոյ կարևորագոյն սրբութիւններէն են, որով կ'օրհնուի սրբազան միւռոնը:

ՄԲ. Գրիգոր Լոսասորչի նշխարներու գիւտի տօնը կը նշուի Հոգեգալուստի երրորդ շաբաթ օրը: Տօնի օրը եկեղեցիներուն կը մատուցուի Սբ. Պատարագ: Տօնի առիթով Հայ Եկեղեցին սահմաներ է շաբաթապահք: Տօնն ունի նաեւ իր նախատօնակը:

ՍՈՒՐԲ ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՆՑ ԿՈՅՍԵՐ

Հայաստանեայց եկեղեցոյ պատմութեան մէջ վասն հաւատքի նահատակութեան օրինակները անպակաս են: Այս օրինակներէն մէկն է Հոփսիմէ անունով կոյս մը որ յաջողեցաւ հաւատքի ոյժով դիմադրել օրուան թագաւորին՝ Տրդատ Գ.ին:

Ս. Հոփսիմէ քրիստոնէայ հաւատացեալ մըն էր որ Հռոմի մէջ քրիստոնէաներու դէմ Դիոկղետիանոս կայսրին կողմէ կատարուած հալածանքներէն փախչելով կ'ապրէր Գայիանէ կոյսի գլխաւորած հաւատացեալ կոյսերու խումբին հետ: Այս խումբը հաստատուած էր Հնձաններ կոչուած վայրի մը մէջ, Վաղարշապատէն ոչ շատ հեռու:

Հայաստանի այդ ժամանակաշրջանի թագաւորը Տրդատ Գ., որ այդ ժամանակ տակաւին հեթանոս էր, ուզեց ամուսնանալ Հոփսիմէի հետ: Հոփսիմէն անշուշտ մերժեց, որովհետեւ չէր ուզեր կին ըլլալ կռապաշտ թագաւորին: Հոփսիմէի ժխտական կեցուածքին որպէս հետեւանք, թագաւորը սպաննել տուաւ ոչ միայն Հոփսիմէն, այլ նաեւ Գայիանէն եւ անոր ընկերակիցները: Այս դէպքէն 9 օրեր ետք Խոր Վիրապէն ազատ արձակուած Ս. Գրիգոր Լոսասորչի թաղեց նահատակները եւ զանոնք դասեց սուրբերու կարգին: Այսպէս, նահատակուած 37 կոյսերը կոչուեցան Հոփսիմէանց կամ Գայիանէանց կոյսեր որոնք մեր եկեղեցիներէն ներս կը յիշատակուին Սուրբ Էջմիածնի տօնին նախորդող Երկուշաբթին եւ Երեքշաբթին:

Ստեփանոս Օրբելեանը կը գրէ թէ մինչեւ 13-րդ դար կաթողիկոսաբանին մէջ կը պահուէին Հոփսիմէի մասունքները, որոնք Հռոմկլայի գրաւման ժամանակ (1292) մամլուքները տարեր են Եգիպտոս՝ որպէս աւար: Հոփսիմէի գերեզմանը կը գտնուի Էջմիածնի Սուրբ Հոփսիմէ վանքին մէջ:

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ ԺԹ. ՏԱՐԻ

«ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳ»ի
ներկայ եւ նախկին թիւերը կը գտնուին նաեւ
համացանցին վրայ
www.sourphagop.org/մաշտոցի_արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ
Սուրբ Յակոբ
Կիրակնօրեայ Դպրոցի
2011-12 տարեշրջանի կազմը

Առէն Պապիկեան
Թամար Գիզիրեան
Յասմիկ Նաճարեան
Շողիկ Նաճարեան
Յասմիկ Գանաճեան
Վաչէ-Սագօ Պոյաճեան
Շաղիկ Թորիկեան Պոյաճեան
Անի Թորիկեան Պապիկեան
Թորոս Պապիկեան